

STORE NORSKE SPITSBERGEN KULKOMPANI
AKTIESELSKAP

**BERETNING FOR
DRIFTSÅRET 1929-30**

FJORTENDE ÅRSBERETNING

FRA

STORE NORSKE SPITSBERGEN KULKOMPANI AKTIESELSKAP

DRIFTSÅRET 1. JULI 1929—30. JUNI 1930

OSLO

EMIL MOESTUE AS BOKTRYKKERI

REPRESENTANTSKAPET 1929 – 30.

ORDFØRER: Statsråd Kr. Lehmkuhl.

VICEORDFØRER: Bankier Viktor Plahte.

Doktor Cato Aall,
Direktør Fr. Behrens,
Ingeniør G. Hartmann,
Skipsreder A. F. Klaveness,
Statsråd Kr. Lehmkuhl,
Overrettsakfører Iver Lund,
Bankchef D. E. Martens,
Ingeniør Bjarne Nissen,
Bankier Viktor Plahte,
Bankchef E. Skogstad,
Doktor H. Sommerfelt,
Direktør Th. Thoresen.

SUPPLEANTER:

Overrettsakfører Henrik Ameln,
Doktor Staal Eggen,
Brukseier Joh. H. Johansen,
Generalkonsul Rudolf Olsen.

STYRET 1929–30.

FORMANN: Ingeniør Johan Anker.

VICEFORMANN: Generalkonsul Morten Lind.

Ingeniør Johan Anker,
Industridirektør Hj. Batt,
Direktør C. W. Eger,
Generalkonsul Morten Lind,
Advokat Kristen Nygaard.

SUPPLEANTER:

Advokat Jens P. Heyerdahl.
Grosserer Trygve Wettre.

DISPONENT:

Halfdan Jacobsen.

Styrets beretning for driftsåret

1. juli 1929—30. juni 1930.

HERVED fremlegges årsberetning for 14de driftsår fra 1. juli 1929 til 30. juni 1930, tillike med revidert regnskap, avsluttet pr. 30. juni 1930.

GRUBEDRIFTEN: Perioden omfatter selskapets 8de ordinære driftsår. Den lønnede arbeidsstyrke ved grubene på Spitsbergen har utgjort ialt 432 personer. Dessuten overvintret 73 kvinner og barn således at det samlede antall utgjorde 505 personer. Arbeidsforholdene har som vanlig vært gode med tilfredsstillende tilgang på øvede folk.

Produksjonen har i driftsåret utgjort: 189 863.61 tonn mot forrige driftsår: 189 441.41. Man hadde i år kalkulert med en produksjon av over 200 000 tonn, men driften blev noget hemmet ved at man på enkelte steder i gruben påtraff forkastninger og uregelmessigheter i kullgangen; dertil kom at man i vinter for første gang i våre gruber konstaterte tilstedeværelse av gass, og de sikringsarbeider som i den anledning blev foretatt nedsatte også produksjonen en tid. Senere har man ved stadige målinger kun et par ganger funnet ganske svake antydninger til gass, men man har, efter konferanse med Bergmesteren, anskaffet bl. a. elektriske hodelamper, gass-sikkert lokomotiv og motorer.

SKIBNING OG KULLSALG: I motsetning til fjoråret, som var et av de vanskeligste isår man har hatt, har skibningen i sommer vært begunstiget av usedvanlig gode værforhold. Fjordisen gikk tidlig op, og skibningen kunde påbegynnes allerede siste halvdel mai. Den har derefter pågått regelmessig og uten antydning til is helt til 21. oktober, da hele lagret var tømt.

Den totale skibning har utgjort: 192 450.57 tonn og er den største selskapet hittil har hatt.

Av det skibede kvantum har Norges Statsbaner som vanlig kjøpt ca. 90 000 tonn; dessuten har der vært levert større partier til dampskibsselskaper, og forøvrig er alt solgt så man også i år har kunnet undgå lagring i Norge.

Kullmarkedet er som bekjent usedvanlig dårlig, og kullprisene ligger nu betydelig under prisene før krigen. Dette skyldes for Skandinaviens vedkommende hovedsaklig den skarpe konkurranse mellom England og Polen om markedene, likesom det eksepsjonelt lave fraktmarked spiller inn til ugunst for selskapet. Med store statstilskudd og lave arbeidslønninger dumper Polen inn sine kull i Skandinavien, og de engelske gruber følger efter idet disse også får enkelte lettelser for å oprettholde eksporten.

Til belysning av fallet i kullprisene kan i korthet opplyses, at mens f. eks. Newcastle-kull, D.C.B., i desember 1929/januar 1930 notertes i 17/ à 17/6 d falt de i løpet av februar til 15/6 d, i mars til 14/3 d, og i april til 13/6 d, fob. Den sistnevnte pris blev av de engelske gruber forsøkt oprettholdt som minimumspris, men der har hele sommeren utover vært solgt under.

De polske priser stod også forholdsvis høit i begynnelsen av året, men blev efter hvert redusert så de i hele vår og sommer har stått i 10/ à 11/ fob.

Til sammenligning med disse prisnoteringer kan nevnes at D. C. B. i 1913 notertes i 14/9 d a 15/ og i 1914 ca. 14/ fob.

Når selskapet i år allikevel har kunnet selge hele produksjonen, og regnskapet viser balanse for selve driftens vedkommende, så skyldes dette at kullenes kvalitet står så høit samt at der blev forhåndssolgt et større kvantum til de da gjeldende bra priser allerede i desember/januar; det var den gang den almindelige mening både i utlandet og her at kullprisene måtte stige eller i ethvert fall holde sig på grunn av beslutningen om 7^{1/2} timers dag i de engelske gruber.

Men istedetfor stigning inntraff mot forventning de ovenfor nevnte sterke fall i kullprisene allerede i februar/mars.

Statsbanenes analyser over de i år skibede kull viser en kvalitet som med hensyn til brennverdi står over såvel de beste polske som sågodt som alle engelske kull.

UNDERSØKELSER: De i forrige årsberetning nevnte undersøkelser av en ny kullgang ovenfor lasteplassen fortsettes fremdeles for å konstatere kullmektigheten av en høiereliggende gang tilsvarende den kullgang som Grube II nu drives på.

I GRØNFJORDEN har der vært uforandret vakthold.

HARSTAD-KONTORET har som tidligere vært åpent i sommerhalvåret.

SELSKAPETS ORGANISASJON: Selskapets mangeårige direktør Karl Bay, som hadde vært i denne stilling helt siden selskapets dannelse, avgikk ved døden etter en operasjon den 31. mai i år.

Selskapet har i direktør Bay mistet en av de menn, som i første rekke har viet Store Norske Spitsbergen Kulkompani og dets trivsel sin største interesse.

Styret har ikke ennå truffet nogen endelig avgjørelse om, hvorledes den fremtidige ledelse av selskapets daglige drift bør ordnes.

Således som driften for tiden ligger an, går man imidlertid ut fra at det ikke blir nødvendig å ansette nogen ny mann i herr Bay's sted, da selskapet i sin tjeneste har dyktige og erfarne bergingeniører, som hver for sig vil kunne forestå driften på Spitsbergen.

Disponent Jacobsen, som ved siden av direktør Bay har forestått den daglige ledelse, er for tiden selskapets øverste leder under styret.

FORHOLDET TIL CENTRALBANBEN OG STATEN: Som nevnt i forrige årsberetning blev Centralbankens fordring, som pr. 1/7 1929 utgjorde: kr. 4 159 033.37, innløst i sin helhet med kr. 600 000. Dette beløp blev ydet selskapet som lån av Staten, hvis samlede tilgodehavende, inklusive renter til 1/7 1930, derefter utgjør: kr. 3 946 357.12.

Styret foreslår at Centralbankens saldo: kr. 3 559 033.37 benyttes til å avskrive balansen på Gevinst- og Tapskonto med: kr. 1 264 372.14 og at resten: kr. 2 294 661.23 avskrives på anleggene. Anleggskonti er ved nyanskaffelser i driftsåret øket med kr. 95 980.40.

Av Gevinst- og Tapskonto vil det sees at selve driften har vist et overskudd av:	kr. 12 321.82
Når man fra de på Gevinst- og Tapskonto særskilt opførte renter, skatter og spesielle avskrivninger tilsammen	» 295 892.37
trekker overskuddet på driften	» 12 321.82
viser årets regnskap et underskudd av	kr. 283 570.55
Der er da intet opført til ordinære avskrivninger.	
Lægges til underskuddet saldoen fra forrige år	kr. 980 801.59
fremkommer ...	kr. <u>1 264 372.14</u>

som styret, som ovenfor nevnt, foreslår avskrevet.

Oslo, i styret for *STORE NORSKE SPITSBERGEN KULKOMPANI, Aktieselskap,*
den 30. oktober 1930.

Johan Anker, **Morten Lind,**
formann. viceformann.

Hj. Batt, **C. W. Eger,** **Kristen Nygaard.**

Halfdan Jacobsen.

Foranstående årsberetning med vedheftede utdrag av Gevinst- og Tapskonto og Generalbalanse er godkjent i representantskapsmøte idag til fremleggelse på generalforsamlingen med innstilling om at der bevilges styret decharge for regnskapene og forretningsførselen.

Den ordinære generalforsamling besluttedes avholdt lørdag den 29. november d. å. kl. 12 i Oslo Handelsstands Forenings lokaler.

Oslo den 13. november 1930.

KR. LEHMKUHL
Representantskapets ordfører.

GEVINST- OG TAPS-KONTO

Debet:	Kredit:
Saldo fra forrige år	kr. 980 801.59
Produksjonskonto	kr. 2 065 992.85
Omkostningskonto	» 203 474.81
Brandassurans	» 16 533.90
Transport av arbeidere & funkt. samt arb. feriegodtgjørelse... »	103 556.03
Sykehusets drift	» 34 736.06
Skade- og sykeforsikring	» 52 585.68
Kullavgift til staten	» 21 118.07
	» 2 497 997.40
kr. 2 497 997.40	
Overskudd på driften	» 12 321.82
	kr. 2 510 319.22
Fond avsatt til formål vedrørende arbeiderne (butikkens drift)	» 1 166.01
Renter til staten	kr. 212 223.26
Øvrige renter	» 20 491.76
Skatter	232 715.02
Avskrevet på utestående fordringer	» 19 066.00
Avskrevet utgifter til grubens opfaring	» 712.00
	43 399.35
	kr. 3 775 857.37
	kr. 3 775 857.37

Kullkonto. kr. 2 510 319.22 » 2 510 319.22

Underskudd for de 3 siste driftsår avskrevet efter
Statens innløsning av Centralbankens fordring » 1 264 372.14

Oslo 30. juni 1930.
30. oktbr. 1930.

Johan Anker, formann.	Hj. Batt,	C. W. Eger,
Morten Lind, viceformann.	Kristen Nygaard.	

Hans Svendsen.

GENERALBALANSE

Land og gruberettigheter kr. 4 500 806.66 Bygninger, anlegg, materiell » 9 272 210.35 Eiendommer med bygninger i Harstad » 110 001.00 Inventar » 3.00 Trekk- og husdyr » 6 551.00 Varelager i Longyearbyen og Norge » 328 558.86 Kullslager » » 1 187 793.62 Ekspedisjonsutstyr » 1.00 Andel i andre selskaper » 801.00 Debitorer » 343 009.08 Kassabeholdning » 48 128.07	Aktiekapital kr. 9 600 000.00 Spitsbergen-penger i sirkulasjon: Serie K. kr. 252.90 » L. » 124.10 » M. » 267.90 » N. » 628.40 » O. » 103 300.00 » » 104 573.30 Kreditorer: Staten » 3 946 357.12 Andre kreditorer » 1 003 439.40 » » 4 949 796.52 Reservefond » 400 032.11 Fond avsatt til formål vedr. arbeiderne » 56 148.08 Disposisjonsfond for almenyttige formål på Spitsbergen » 10 781.13 Utbytte-konto: Tidligere uhevet » 4 532.50 7 % innestående (1919/20) .. » 672 000.00 » » 676 532.50 kr. 15 797 863.64 Oslo 30. juni 1930. 30. oktbr. 1930.

Johan Anker,
formann.

Morten Lind,
viceformann.

Hj. Batt,

C. W. Eger,

Kristen Nygaard.

Undertegnede revisorer, der har gjennomgått regnskapet 1/7 1929 til 30/6 1930, bekrefter herved, at foranstående Gevinst- og Tapskonto og Balanse er i overensstemmelse med riktig førte bøker. Vi har intet ved regnskapet eller den fremlagte beretning fra styret å bemerke.
Oslo den 7. november 1930.

Hans Svendsen.

Karl Brende, Olaf Sæthren.